

Näringsdepartementet

Betänkandet (SOU 2006:32) God sed vid lönebildning

ILO-kommittén har genom remiss 2006-04-20 (N2006/2976/ARM) anmodats yttra sig över betänkandet God sed vid lönebildning (SOU 2006:32), överlämnat av utredningen Utvärdering av Medlingsinstitutet. Utredaren anser att varsel om stridsåtgärder bör lämnas till Medlingsinstitutet och berörd part samtidigt och att institutet bör kunna fördröja ikraftträdandet av ett varsel om det innehåller oklarheter. I betänkandet föreslås att ansvaret för den officiella lönestatistiken bör återgå till Statistiska centralbyrån, SCB. I övrigt konstaterar utredaren att Medlingsinstitutet fungerar mycket väl och har ett starkt förtroende hos alla parter.

Internationella arbetskonferensen har antagit sex instrument som specifikt rör fastställande av minimilöner, nämligen

- konventionen (nr 26) och rekommendationen (nr 30) om metoder för fastställande av minimilöner,
- konventionen (nr 99) och rekommendationen (nr 89) om ordning för fastställande av minimilöner (jordbruk) och
- konventionen (nr 131) och rekommendationen (nr 135) om fastställande av minimilöner.

Instrumenten anmäldes för riksdagen i prop. 1929:185, 1952:47 resp. 1971:5. Sverige har inte ratificerat någondera av konventionerna. Av ILO:s 178 medlemsländer är 102 bundna av konventionen nr 26, 52 av konventionen nr 99 och 48 av konventionen nr 131.

1991 års rapportering om icke ratificerade ILO-konventioner samt rekommendationer (ILO:s stadga, artikel 19) avsåg enligt beslut av ILO:s styrelse de nämnda sex instrumenten om fastställande av minimilöner. ILO-kommittén kunde mot bakgrund av en enig remissopinion bekräfta att det inte var aktuellt för Sverige att ratificera de tre konventionerna. I kommitténs rapport beskrevs "den svenska modellen" med välorganiserade parter på arbetsmarknaden, hög organisationsgrad och kollektivavtal, förklarades att i Sverige är formerna för lönebildningen de avtalslutande parternas ansvar och att i konsekvens härmed förekommer ingen minimilönelagstiftning.

Sverige har haft anledning att lämna samma förklaring till FN:s kommitté för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, som granskar tillämpningen av den Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och som vid upprepade tillfällen begärt information om varför Sverige inte ratificerat ILO:s minimilönekonventioner.

Inrättandet av Medlingsinstitutet, dess instruktion och verksamhet har redovisats i rapporter till ILO (stadgans artikel 22) om tillämpningen av konventionerna (nr 98) om organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten (2002 och 2004), (nr 150) om arbetsmarknadsförvaltning (2005) och (nr 160) om arbetsmarknadsstatistik (2005). I anslutning till rapporten om tillämpningen av konventionen nr 160 beslöt ILO-kommittén att i en skrivelse till Näringsdepartementet förorda att Sverige godtar skyldigheterna enligt konventionens artikel 11 om arbetskraftskostnader, sedan SCB och Medlingsinstitutet gjort den gemensamma bedömningen att den statistik som Medlingsinstitutet tar fram avseende arbetskostnader numera uppfyller de krav som ställs i artikel 11. Kommittén noterar med tillfredsställelse att regeringen den 19 januari 2006 beslutat godta skyldigheterna i fråga om artikel 11 i konventionen nr 160 och att ILO:s generaldirektör underrättats härom. Sverige har därmed tillträtt samtliga artiklar i konventionens del II.

I betänkandet föreslås att ansvaret för den officiella lönestatistiken återförs till SCB. Vilken myndighet som bör åläggas uppdraget att ansvara för den officiella lönestatistiken ser ILO-kommittén inte något skäl att uttala sig om. Kommittén är däremot angelägen att Sverige även fortsättningsvis uppfyller åtagandena enligt ILO-konventionen nr 160.

I handläggningen av detta ärende har deltagit undertecknad ordförande, ledamöterna Renman, Delang, Rudeberg, Edström och Nygren. Närvarande har varit ersättaren Johansson samt undertecknad sekreterare.

För ILO-kommittén

Anders Teljebäck

Kerstin Wiklund